

گزارش ماهانه‌ی مشاهده از ولسی جرگه

جدی ۱۳۹۴

شناسنامه

عنوان: گزارش ماهانه مشاهده از ولسی جرگه
نویسنده: تیم پارلمانی
ناشر: موسسه انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (فیفا)
سال نشر: زمستان 1394
نشانی دفتر: خانه شماره 13، جوار موسسه تحصیلات عالی خوارزمی، کوچه حجاری و
نجاری - دهمزنگ، سرک دارالامان، کابل - افغانستان.
ایمیل: info@fefaf.org.af
media@fefaf.org.af
صفحه اینترنتی: www.fefaf.org.af
شبکه های اجتماعی:
<https://www.facebook.com/FreeElectionAfg>
<https://www.twitter.com/FreeElectionAfg>

TABLE OF CONTENTS

1	مقدمه
2	1. تعداد جلسات عمومی و کمیسیون های مورد مشاهده فیفا در این ماه
2.....	1.1 جلسات عمومی
2.....	1.2 جلسات کمیسیون ها
2	2. انکشافات مثبت
3	3. موضوعات مورد بحث درین ماه
3.....	3.1 مسایل امنیتی
3.....	استجواب مسولین امنیتی از سوی ولسی جرگه
5.....	3.2 نظارت بر عمل کرد حکومت
5.....	جلسات استیضاحی
5.....	وزیر مخابرات پس از استیضاح ولسی جرگه رای اعتماد بدست آورد
5.....	جلسات استماعیه
5.....	ولسی جرگه به نامزد شورای عالی قضا و اعضای کمیسیون نظارت بر اجرای قانون اساسی رای تایید دادند
6.....	ولسی جرگه رییس کمیسیون مستقل انتخابات را در رابطه به اعلام تقویم انتخابات به مجلس فرا خواند
7.....	ارایه گزارش اجلاس دهم ولسی جرگه از سوی این مجلس
7.....	3.3 اقتصادی
7.....	بودجه ملی سال 1395 از سوی ولسی جرگه تصویب شد
10.....	3.4 اسناد تقنینی
10.....	ولسی جرگه فرمان تقنینی ریس جمهور در قانون انتخابات را رد کرد
11.....	تعدیلات در اصول و ظایف داخلی ولسی جرگه، تایید گردید
11.....	ولسی جرگه یک موافقتنامه و یک پروتوکول را تایید نمود
12.....	فرمان تقنینی ریس جمهور در قانون تنظیم خدمات انرژی برق تایید شد
12.....	ولسی جرگه دو فرمان تقنینی رئیس جمهور را تصویب نمود
14.....	قانون انرژی هستوی و آفت کش های زراعتی به دلیل عدم تکمیل نصاب از تصویب بازماند
15.....	تصویب سه طرح قانون و دو فرمان ریس جمهور از سوی ولسی جرگه
17.....	معرفی طرح قانون مبارزه علیه مواد مخدر غرض تصویب به مجلس نمایندگان
17	4. استماع پارلمانی
18	5. استجواب
18	6. وضعیت تقنینی
24	7. پیشنهادات به ولسی جرگه
25	ضمایم
25.....	ضمیمه 1: در مورد فیفا

مقدمه

برنامه مشاهده از کارکرد ها و اجراآت پارلمان به منظور ایجاد و گسترش ارتباطات میان مردم و عالی‌ترین نهاد منتخب کشور (قوه مقننه) و آگاهی دهی مردم از فعالیت های نمایندگان آنها در ولسی جرگه میباشد. فیفا مشاهدات خود را از جلسات عمومی و کمیسیون های ولسی جرگه توسط تیم نظارتی و مسلکی خویش انجام میدهد. گزارش ماهانه هذا از تاریخ 1394/10/01 الی 1394/10/30 ترتیب گردیده که شامل گزارش از فعالیت های کاری ولسی جرگه، انکشافات مثبت ولسی جرگه در این ماه، مسایل امنیتی، نظارت بر عملکرد حکومت، جلسات استماعیه و استجوابیه، اسناد تقنینی و وضعیت تقنینی جلسات عمومی و جلسات کمیسیون های ولسی جرگه میباشد. درین جزوه مشاهدات از 12 جلسه عمومی و 14 جلسه کمیسیون ولسی جرگه (کمیسیون صحت، تربیت بدنی، جوانان و کارگر، کمیسیون مالی و بودجه و کمیسیون موصلات و مخابرات) گزارش داده شده است.

طی این ماه در جلسات عمومی ولسی جرگه پیرامون موضوعاتی مختلف چون استیضاح عبدالرزاق وحیدی وزیرمخابرات جهت وجود فساد مالی واداری وسپردن پروژه ها به اشخاصی که توسط وزیر با مقامات دولتی معرفی می شود تعیین روسا درولایت بدون تکمیل نمودن شرایط مقرر، استجواب مسولین امنیتی نورالحق علومی وزیر داخله، محمد معصوم ستانگزی سرپرست وزارت دفاع و مسعوداندرابی سرپرست ریاست امنیت ملی در پیوند به افزایش ناامنی های اخیر در نقاط مختلف کشور، رایگیری وتایید پروتوکول مبارزه علیه قاچاق مهاجران در دریا وخشکی و هوا متمم کنواسیون سازمان ملل متحد جرایم سازمان یافته فراملی، رایگیری و تایید موافقتنامه همکاری مالی نظامی بین حکومت افغانستان وجمهوری ترکیه، تایید و رای گیری برای اعضای کمیسیون نظارت بر تطبیق قانون اساسی و نامزد عضویت در شورای عالی ستره محکمه، استماع ریس کمیسیون انتخابات محمد یوسف نورستانی جهت اعلام تقویم انتخاباتی، تعدیل در ماده 27 قانون اکادمی علوم و تعدیلات در ضمیمه شماره یک این قانون، تصویب بوجه ملی سال 1395، رد فرمان تقنینی ریس جمهور درقانون انتخابات، تصویب قانون انرژی هستوی وآفت کش های طبیعی و معرفی قانون مبارزه علیه مواد مخدر از سوی وزیر عدلیه درمجلس نماینده گان.

در بخش کمیسیون ها، بررسی بودجه وسط سال مالی 1395 در جلسه مشترک کمیسیون مالی، بودجه، وسایر کمیسیون ها، کمیسیون صحت نیز روی موضوعات مانند فرمان تقنینی ریس جمهور در رابطه به قانون انرژی هستوی و طرح تعدیل قانون تدارکات، تعدیل پیشهادی قانون رهنمای معاملات، طرح مشارکت وهمکاری دوامدار افغانستان وامارات متحده عرب، طرح تعدیل اعضای ولسی جرگه درمورد صدور فرمان تقیینی وهمچنان کمیسیون موصلات ومخابرات نیز روی موضوعات ذکر شده بحث و گفتگو نمودند.

1. تعداد جلسات عمومی و کمیسیون های مورد مشاهده فیفا در این ماه

1.1 جلسات عمومی

«جلسات عمومی» نشست‌هایی هستند که تمامی وکلای ولسی جرگه در آن اشتراک می‌کنند. در این جلسات، نمایندگان منتخب مردم در ولسی جرگه در ارتباط به موضوعات مهم و تصویب قوانین بحث نموده و در مواردی قابل بحث رای می‌دهند و تصمیم می‌گیرند. فیفا از این جلسات از طریق تیم نظارتی خویش، به صورت سیستماتیک و با رعایت اصول و استانداردها، مشاهده به عمل آورده و ذیلاً تعداد جلسات و نشست‌های را که در این ماه تدویر گردیده بود، پیشکش خوانندگان می‌نماید.

جلسات عمومی	تعداد جلسات
عادی	7
استماعی	3
استجوابی	1
استیضاحی	1
مجموع	12

1.2 جلسات کمیسیون ها

کمیسیون های هژده گانه ولسی جرگه به منزله بازوهای پرتوان ولسی جرگه که بیشترین کار ها در آن انجام و به پختگی میرسد میباشد. در این نشست ها اعضای کمیسیونها جلسه را روی موضوعات مختلف برگزار مینمایند. این جلسات شامل جلسه عادی، جلسه استجوابیه، جلسه استماعیه، جلسه فوق العاده، جلسه مشترک، جلسه مشورتی و جلسه مختلط میشوند. همچنان دیدار با اقشار مختلف مردم و مقام های خارجی، اعلامیه، بازدید و سفر نظارتی از ادارات دولتی و غیر دولتی در مرکز و ولایات از مسولیت های دیگریست که کمیسیون ها به پیش می‌برند. در طول ماه گذشته، کمیسیون های ولسی جرگه مسئولین دولتی و غیر دولتی را تقدیر و عرایض شهروندان و شرکت های تجارتی را مورد بررسی قرار داده است. که در ذیل تعداد جلسات کمیسیون های که در این ماه مورد پوشش فیفا بوده است، پیشکش خوانندگان میگردد.

مشاهده پارلمانی	تعداد جلسات
کمیسیون صحت	6
کمیسیون مالی، بودجه، محاسبات و امور بانکها	5
کمیسیون مواصلات و مخابرات	3
مجموع	14

2. انکشافات مثبت

ولسی جرگه به منظور اعمال نقش نظارتی خویش از اعمال حکومت، بالای چند موضوع عمده کشور از جمله (1) مسایل امنیتی (2) وجود فساد در وزارت مخابرات و تکنالوژی

و معلوماتی به اساس ماده 91¹ و 92² قانون اساسی کشور مورداستيضاح قرارگرفت (3) مسایل تقنینی بیشتر تمرکز نمود.

در بخش نظارت بر اعمال حکومت ولسی جرگه در این ماه عبدالرزاق وحیدی وزیرمخابرات و تکنالوژی معلوماتی را جهت وجود فساد مالی واداری و سپردن پروژه ها به اشخاصی که توسط وزیر با مقامات دولتی معرفی می شود و تعیین روسا درولایات بدون تکمیل نمودن شرایط مقرری استيضاح نمود، نورالحق علمی وزیر امور داخله، معصوم استانکزی سرپرست وزارت دفاع ملی و مسعود اندرابی سرپرست ریاست امنیت ملی در رابطه به افزایش ناامنی های اخیر در نقاط مختلف کشور استجواب گردیداند، اعلام تقویم انتخاباتی از سوی ریس کمیسیون انتخابات درولسی جرگه در ضمن بررسی و تصویب قوانین یکی دیگر از کارکرد ولسی جرگه میباشد رد فرمان تقنینی ریس جمهور در قانون انتخابات، تصویب بودجه ملی سال 1395 و همچنان تصویب و تایید سایر قوانین که از سوی حکومت غرض تصویب به این مجلس ارسال گردیده بود.

3. موضوعات مورد بحث درین ماه

3.1 مسایل امنیتی

استجواب مسولین امنیتی از سوی ولسی جرگه

مطابق آجندا نشست عمومی 1394/10/19 به ریاست عبدالروف ابراهیمی ریس ولسی جرگه، نورالحق علمی وزیر داخله، محمد معصوم ستانکزی سرپرست وزارت دفاع و مسعود اندرابی سرپرست ریاست امنیت ملی در پیوند به افزایش ناامنی های اخیر در نقاط مختلف کشور به استجواب فرا خوانده شد اند. در این جلسه بیشتر از 20 تن از وکلا پرسش های را با مسولین امنیتی مطرح نمود اند. که شامل موضوعات ذیل است.

تغییر در شیوه جنگ دشمن، استراتیژی مشخص برای تجهیز نیروهای امنیتی، افزایش گروگان گیری، اختطاف، قتل های زنجیره یی، نبود امنیت در راه جلریز، کندز، هلمند، نبود امنیت در اکثر شاهراه های کشور، افزایش حملات دشمن در فصل سرما، چگونگی برنامه ریزی با استفاده از فصل سرما به منظور پاکسازی مناطق تحت تصرف طالبان، فعالیت رادیو داعش در ننگرهار عدم پیگیری آن از سوی حکومت، عدم هماهنگی میان نیروهای امنیتی و به تعلیق آمدن وظیفه معاون والی هلمند که حقایق را درجنگ هلمند در رسانه های اجتماعی انعکاس داد، ضعف ارگانهای کشف قبل از وقوع حادثه، نا امنی راه های مواصلاتی ولسوالی های غزنی، اقدامات برای بازپس گیری مناطق از دست رفته کشور، نشست طیاره های ناشناس در ولایت ننگرهار، نبود هماهنگی در سنگرهای جنگ در کشور.

محمد معصوم ستانکزی سرپرست وزارت دفاع در پاسخ برخی از نماینده گان مجلس گفت برای تقویت نیروهای هوای کشور پیشرفت های خوبی صورت گرفته است و چند

---

¹ فقره اول ماده نودویکم قانون اساسی: ولسی جرگه دارای صلاحیت، اتخاذ تصمیم در مورد استيضاح از هر یک از وزرا مطابق به حکم ماده نود و دوم قانون اساسی میباشد.

² ماده نود و دوم قانون اساسی: ولسی جرگه به پیشنهاد بیست فیصد کل اعضا می تواند از هر یک از وزرا استيضاح به عمل آورد. هر گاه توضیح ارایه شده قناعت بخش نباشد، ولسی جرگه موضوع رای عدم اعتماد را بررسی می کند.

فروند طیاره 530 به این کشور رسیده است و تعداد هم در حال رسیدن میباشد. وی افزود بر علاوه آن تعداد از طیارات جنگی و کشفی دیگر نیز بزودی شامل عملیات های نیروهای امنیتی افغان خواهد شد. آقای ستانگزی علاوه نمود باید سقف قوای مسلح افغان حفظ گردد جلب و جذب قوای مسلح جریان دارد و همچنان تا 5 سال آینده اكمال و تجهیز برای این نیروها وجود دارد.

كمال ناصر اصولی(خوست) برای تجهیز نیروهای امنیتی افغان آیا استراتیژی وجود دارد آقای ستانگزی تاکید نمود که تا دو سال آینده نیروهای مسلح کشور با وسایل کشفی و زرهی تجهیز خواهند شد. و همچنین پلان برای سال آینده تامین شاهراه ها در کشور میباشد فعلا عملیات در نقاط مختلف کشور که ناامن است جریان دارد. و بیشترین ضربات بالای داعش در ننگرهار وارد گردیده است.

نورالحق علومى وزير امور داخله برای تجهیز نیروهای امنیتی تلاش با کشورهای روسیه و آذربایجان جریان دارد. ما استراتیژی داریم تا طالبان، القاعده، گروه های هراس افکن آسیای مرکزی و داعش را که می‌خواهند در افغانستان جای پا پیدا کنند سرکوب کنیم و نیروهای امنیتی برای این کار برنامه های مشخص دارند.

رقیه نایل (غور) شیوه جنگ دشمن تغییر کرده است گروگان گیری، سربریدن ها افزایش یافته است. آقای علومى در پاسخ به این پرسش گفت امنیت شاهراه ها در اولویت قرار دارد داعش در حال حضور در کشور است. اما گراف اختطاف در ماه گذشته نسبتا کم بوده است.

مسعود اندرابی سرپرست ریاست امنیت ملی طالبان اراده دارند که حمله هایشان را ادامه بدهند، نیروهای امنیتی باید تجاربی که در ماه های گذشته داشتند، از آن استفاده کنند و برای ماه های آینده برنامه ریزی کنند وی افزود داعش در ارزگان، هلمند، زابل و ننگرهار حضور دارد و طالبان حمله هایشان را در 4 ولایت راهبردی کشور متمرکز کرده اند. اسدالله سعادتى(دایکندی) نشست هلیکوپترها در مناطق تحت تصرف طالبان، گفته میشود این طیارات مخالفین دولت را حمایت میکنند. آقای ستانگزی در پاسخ این عضو مجلس گفت طیارات که در ساحات تحت اراده طالبان نشست میکند عملیات خاص را در آن مناطق انجام میدهد وی این گفته ها را تبلیغات دشمن برای تضعیف روحیه مردم افغانستان دانست.

عبدالروف ابراهیمی استراتیژی ارایه شده از سوی سه ارگان امنیتی برای اعضای مجلس قناعت بخش نمی باشد. نهادهای امنیتی باید پلان روشن و واضح را آماده کنند و آن را با کمیسیون های امنیت داخلی و دفاعی مجلس شریک سازند. این در حالیست که مجلس نمایندگان تا اکنون چند بار به دلیل افزایش مشکلات امنیتی مسولین سکتور امنیتی را به مجلس فرا خوانده و مورد پرسش قرار داده اند.

و همچنان استجواب ریس امور قنسولی وزارت امور خارجه جهت ارسال تذکره های تاییدی قنسلگری به سفارت عربستان سعودی در کمیسیون مواصلات ومخابرات که اعضای کمیسیون ابراز نگرانی خویش را اعلام داشته اما ریس قنسولی در این رابطه معلومات ارایه نموده وقناعت اعضای این کمیسیون را فراهم نمود.

---

1 فقره (1) ماده (92) قانون اساسی: هر یک از کمیسیونهای هر دو مجلس شورای ملی می تواند از هر یک از وزرادار موضوعات معین سوال نماید.

1 فقره (2) ماده (92) قانون اساسی: شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهی یا تحریری بدهد.

3.2 نظارت بر عمل کرد حکومت

جلسات استیضاحی

وزیر مخابرات پس از استیضاح ولسی جرگه رای اعتماد بدست آورد

جلسه ی 1394/10/14 به ریاست عبدالروف ابراهیمی و با اشتراک غلام نبی فراهی وزیر دولت در امور پارلمانی و عبدالرزاق واحدی وزیر مخابرات و تکنالوژی معلوماتی برگزار گردید. سپس مطابق به آجند عبدالرزاق واحدی وزیر مخابرات و تکنالوژی معلوماتی کشور، در پیوند به موجودیت فساد گسترده اداری، مقرری های غیر قانونی و پرداخت معاشات و امتیازات بلند برای شماری از افراد در این وزارت از سوی ولسی جرگه استیضاح شده بود.

آقای واحدی اتهامات وارده از سوی وکلا را رد نموده گفت استخدام مطابق به مقررہ ی خدمات ملکی و قانون کارکنان صورت گرفته است. و همچنان قراردادهایی که مربوط به بخش انترنت می باشند در گذشته بسیار با قیمت بالا قرارداد شده بود که بعد از گرفتن قیمت از کشورهای روسیه، تاجکستان، ایران و پاکستان (از 250 دالر تا 100 دالر) کاهش یافته است. و این برای ما حایز اهمیت است. وی افزود عواید وزارت مخابرات در مجموع 30 فیصد افزایش یافته آیا کسی به شما گفت که بودجه مصرفی ما 56 فیصد بوده معلوماتی که در خدمت شما قرار گرفته منفی و کاملاً بی اساس است.

عبدالرؤف ابراهیمی رئیس ولسی جرگه نصاب حاضر در مجلس را 148 تن خوانده گفت که برای آقای واحدی 121 رای عدم تائید هدف تعیین شده است.

در یک رای گیری سری برای وزیر مخابرات 104 تن از وکیلان رای سلب اعتماد و 71 تن دیگر رای تائید دادند. بدین ترتیب وی به حیث وزیر مخابرات و تکنالوژی معلوماتی باقی بماند. این در حالیست که وی 9 ماه قبل از مجلس رای اعتماد بدست آورده بود.

جلسات استماعیه

استماع بر اساس ماده (13) اصول وظایف داخلی ولسی جرگه شنیدن گزارشی که به خواست جرگه، قوه قضائیه یا حکومت در مجلس عمومی و یا کمیسیون از طرف حکومت و یا قوه قضائیه ارایه میگردد، میباشد. جلسات استماعیه عموماً در مجالس عمومی و کمیسیون ها به منظور سمع گزارشات کاری وزارت خانه ها، نهاد های مسئول نزد قوه قضائیه و نمایندگان از ولایات مربوطه شان میباشد، چنانچه نمایندگان مردم در ایام تعطیلات از ولایات خویش دیدن نموده و مشکلات مردم در آن ولایت را طی گزارشی به مجلس عمومی ارایه میدارند، هیئت اداری مجلس عمومی مسئول اند تا مشکلات موجود در ولایات را با نهاد های ذیربط شریک سازد.

ولسی جرگه به نامزد شورای عالی قضا و اعضای کمیسیون نظارت بر اجرای قانون اساسی رای تائید دادند

جلسه ی روز دوشنبه 1394/10/07 به ریاست عبدالروف ابراهیمی ریس ولسی جرگه برگزار گردید. اعضای کمیسیون نظارت بر اجرای قانون اساسی از سوی غلام نبی فراهی وزیر دولت در امور پارلمانی هر یک عبدالحسیب احدی نامزد عضویت در شورای عالی ستره محکمه، محمد قاسم هاشمی، عبدالله شفاعی، سید ابوبکر متقی، عبدالروف هروی، غزال حارث و محمد عارف حافظ نامزدان کمیسیون نظارت بر تطبیق قانون اساسی به مجلس معرفی گردید اند. سپس هر یک از نامزدان متذکره برنامه های کاری خویش را مبنی بر اهداف ذیل در چارچوب وظایف قانونی و حاکمیت بخشیدن به قانون اساسی به مجلس ارایه نمود اند.

که از جمله تقویت بخشیدن حاکمیت قانون در کشور، ارتقای آگاهی عامه از قانون اساسی، حکومت داری سالم و مؤثر به منظور نهادینه شدن قانون اساسی در فرهنگ عمومی کشور، توازن، تفکیک و همکاری متقابل بین قوای ثلاثه به منظور رسیدن به اهداف، مطالعات و بررسی‌های تخصصی در مورد قانون و حقوق اساسی شهروندان در چارچوب قانون اساسی، تحقیق در مورد وضعیت تطبیق قانون اساسی در کشور، بررسی قضایای اختلافی مطروحه و محوله میان قوای ثلاثه در مورد احکام ناشی از قانون اساسی، مطالعه قانون جزا و اجرائات جزایی از حیث مطابقت آن با قانون اساسی، بررسی جهت پیشنهاد انکشاف قوانین برای تطبیق مواد پیش بینی شده در قانون اساسی و مطالعه و بررسی مقرره‌ها، لوایح و طرزالعمل‌های ارگانهای دولتی و غیر دولتی مطابق اولویت‌ها از موضوعات بود که این نامزدان به آن اشاره نمودند. پس از استماع برنامه‌های کاری آنان، رای گیری برای این اعضاء صورت گرفت.

نام	رای تایید	رای رد	رای سفید	رای باطل	بست مربوطه
محمد هاشم قاسمی	113	41	30	2	عضویت در کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی
عبدالله شفاعة	125	47	13	1	عضویت در کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی
سید ابوبکر متقی	126	46	13	1	
عبدالروف هروی	128	42	16	0	عضویت در کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی
عزال حارث	132	40	12	2	عضویت در کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی
محمد عارف حافظ	131	43	13	0	
حسیب احدی	149	26	12	0	عضویت در شورای عالی ستره محکمه

کمیسیون مستقل نظارت بر اجرای قانون اساسی کشور، بر اساس ماده 157 قانون کشور تشکیل می‌شود و بر اساس مواد هشتم و نهم این قانون، وظیفه اساسی نظارت بر اجرای قانون اساسی توسط رئیس جمهوری، هیات وزیران، نمایندگان مجلس، قوه قضائیه و همه دستگاه‌های دولتی و غیردولتی را به عهده دارد. بر اساس قانون اساسی، کمک به توازن و تفکیک قوا و همکاری متقابل بین قوای سه‌گانه کشور از وظایف دیگر این کمیسیون است.

ولسی جرگه رئیس کمیسیون مستقل انتخابات را در رابطه به اعلام تقویم انتخابات به مجلس فرا خواند

ولسی جرگه احمدیوسف نورستانی رئیس کمیسیون مستقل انتخابات را برای ارائه معلومات در مورد برگزاری انتخابات ولسی جرگه و شوراهای ولسوالی به این مجلس فراخوانده بود. جلسه ی 1394/10/26 به ریاست محمد نذیر احمد زی (کوچی) نایب دوم ولسی جرگه برگزار شد. مطابق به آجندا اعضاء کمیسیون مستقل انتخابات و وزیر دولت در امور پارلمانی غرض تعیین اعلام تقویم انتخاباتی در جلسه حضور یافتند.

نخست محمد یوسف نورستانی رییس کمیسیون مستقل انتخابات گفت این کمیسیون آماده گی کامل به برای تدویر انتخابات را دارد. و کمیسیون طرحی را برای پیشبرد امور تهیه نموده است که شامل موارد ذیل میگردد.

تهیه لیست رای دهندگان در هر محل با کمک مسولین محلی، متوازن سازی مراکز رای دهی، اصلاحات در طرز العمل های داخلی و انتخاباتی، تطبیق پروسه عامه در سراسر کشور به طور همزمان، هماهنگ ساختن زمان برگزاری تاریخ انتخابات با نهادهای امنیتی، تنظیم و ترتیب تدارکات انتخاباتی و سایر موارد، آمادگی برای مصرف بودجه در وقت و زمان معین آن.

این درحالیست که آقای نورستانی روز دوشنبه، 28 جدی در یک نشست خبری در کابل اعلام کرد که انتخابات پارلمانی و شوراهای ولسوالی کشور به تاریخ 24 میزان سال 1395 برگزار خواهد شد. وی افزود ما در تقویم انتخاباتی خویش برگزاری انتخابات را به تطبیق اصلاحات انتخاباتی در نظر گرفتیم.

ارایه گزارش اجلاس دهم ولسی جرگه از سوی این مجلس

در نشست عمومی مجلس نمایندگان که به ریاست عبدالروف ابراهیمی (کنندز) رئیس این مجلس مورخ 30/10/1394 دایر گردید. طبق آجندا در این نشست فشرده گزارش کارکرد های ولسی جرگه طی اجلاس دهم از سوی عرفان الله عرفان منشی این جرگه ارایه گردید. در این گزارش آمده است که ولسی جرگه شورای ملی درین مدت، جمعاً 51 جلسه عمومی را تدویر نموده که شامل (2) جلسه استیضاحیه، (15) جلسه استجوابیه، (3) جلسه استماعیه، (1) جلسه سری و (30) جلسه عادی میشود.

بر اساس این گزارش، (19) فرامین و قوانین از سوی این مجلس تصویب و (10) اسناد تقنینی از سوی این مجلس لغو یا رد شده است. هم چنان در این گزارش آمده است که ولسی جرگه طی اجلاس دهم توانسته (9) معاهدات بین المللی را تصدیق نماید. بر بنیاد گزارش ارایه شده از سوی منشی این جرگه، کمیسیون های ولسی جرگه در هنگام اجلاس دهم جمعاً (555) جلسه را روی موضوعات مختلف تدویر نموده اند.

مجلس نمایندگان پس از ختم جلسه امروز بر اساس اصول وظایف داخلی ولسی جرگه، به تعطیلات زمستانی خویش رفتند، این مجلس در حالی به تعطیلات میروند که بسیاری از قوانین از جمله قانون تحصیلات و ثبت احوال و نفوس به حالت سر درگمی در کمیسیون های ولسی جرگه قرار دارد، هم چنان در عین حال وزارت دفاع از سوی سرپرست اداره میشود. و حکومت نتوانست طی این اجلاس وزیر جدید را غرض رای اعتماد به ولسی جرگه معرفی نماید.

3.3 اقتصادی

بودجه ملی سال 1395 از سوی ولسی جرگه تصویب شد

ولسی جرگه در نشست 28/10/1394 به ریاست عبدالروف ابراهیمی رییس ولسی جرگه بودجه مالی سال 1395 را با اکثریت آراء تصویب نمود. بودجه ملی سال 1395 مبلغ 444,6 میلیارد افغانی معادل 6,6 میلیارد دالر امریکایی می باشد که 276 میلیارد آن بودجه عادی و 168,5 میلیارد آن بودجه انکشافی بوده که برای برنامه های توسعه ای در کشور به مصرف می رسد. قبل از این مسوده بدلیل عدم توازن ازسوی اعضای مجلس رد گردیده بود.

و همچنان تعدیلات پیشنهادی حکومت در ماده های 74 و 75 قانون مالیات بر عایدات از سوی ولسی جرگه مورد تایید قرار گرفت. نصاب امروز مجلس به 146 تن میرسد که با موجودیت 9 کارت سرخ این دو سند را مورد تایید قرار داد اند.

کمیسیون مالی و بودجه طی 5 جلسه خویش موضوعات مختلف را بحث نموده است. در جلسه ی 1394/10/15 کمیسیون مالی و بودجه به ریاست امیر خان یار و با اشتراک ریس بودجه و مالی وزارت مالیه پیرامون مسوده بودجه مالی سال 1395 بحث صورت گرفت. نخست عظیم محسنی گفت بودجه همواره در چهارچوب مباحث اقتصادی مطرح بوده و جنبه های حقوقی اش کمتر مورد توجه قرار گرفته است. در صورتیکه اهمیت دیدگاههای حقوقی خصوصا در تصویب و اجرای بودجه کمتر از جنبه های دیگر آن نیست. به همین خاطر اصولنامه بودجه نیز از اهمیت خاصی برخوردار است که باید به صورت دقیق و با توجه به سند بودجه ترتیب شود. بدین جهت ترتیب موارد ذیل از طرف اعضای کمیسیون در اصولنامه پیشنهاد گردید است.

اصولنامه پیشنهادی کمیسیون مالی و بودجه	
#	پیشنهادات
1	واحدهای بودجوی که کمتر از 50 فیصد مصرف دارند پول جدید برای آنها تخصیص پیدا نکند
2	هیچ نوع مصرف اضافه در کودها بدون موافقه کتبی ریس بودجه وزارت مالیه صورت نگیرد
3	در اصولنامه بودجه ارجحیت به اصولنامه و قانون اساسی داده می شود
4	بر اساس فقره 2 وزارت شهرسازی پروژه هایش را به وقت و زمان معینه اجرا نمایند
5	هیچ واحد بودجوی بالاتر از منظوری نمی تواند مصرف نمایند مگر با موافقه کتبی وزارت مالیه
6	تعدیل و منظوری در سند بودجه مجاز نیست بخصوص در وزارت های اپراتیفی
7	وزارتخانه ها مکلف است تشکیلات خویش را با توجه به سند بودجه ترتیب و تنظیم نماید اگر در تشکیلات اضافه می شود باید با تقاضای اداره مربوطه از اداره امور صورت گیرد
8	تعدیلات از بابی به باب دیگر از صلاحیت وزارت مالیه می باشد بخصوص در کود 21
9	کودهای احتیاطی و متفرقه صرف برای کارهای برنامه ریزی شده مورد مصرف قرار گیرد
10	در جریان سال مالی اگر کود تغییر می یابد، قبلا گزارش ان به کمیسیون مالی و بودجه ارسال گردد
11	تعهدات دونهها به صورت کتبی صورت گیرد تا پروژه ضمیمه سند بودجه شود
12	تمام قراردادهای در داخل به پول افغانی، مگر قراردادهایی که در خارج منعقد می شود
13	ایزاد مالیات در معاشات و قراردادهای در نظر گرفته شود
14	در صورت انتقال کارمندان بالمقع و خدمتی از یک محل به یک محل دیگر در معاش و امتیازات ان تغییری حاصل نیابد بخصوص کارمندان وزارت خارجه
15	وضع مالیات و تکس بر اساس پیش بینی بودجه بر اساس وضع تعدیل قانون صورت گیرد
16	پروژه سرکهای روستایی احیا و انکشاف دهات غیر قابل تغییر و دارای عین بودجه می باشد
17	ضمیمه بودجه صرف جهت معلومات به ولسی جرگه ارایه، و رای گیری بالای ان صورت نمی گیرد
18	معافیت مالیه از تمام بنادر گمرکات حذف گردد
19	قراردادی های پروژه ATM از مبلغ 250 هزار افغانی تجاوز ننماید

در ادامه جلسات مشترک کمیسیون مالی و بودجه و سایر کمیسیون های ولسی جرگه مورخ 1394/10/13، 1394/10/15 و 1394/10/20 و با اشتراک هفت واحد بودجودی بخصوص وزیران و معینان وزارتخانه ها، معین مالی وزارت مالیه و ریس برنامه های راه سازی روستایی پیشنهادات خویش را ضمیمه بودجه ساختند که عبارتند از

پروژه های انکشافی پیشنهادی توسط وکلای ولسی جرگه در ضمیمه سند بودجه سال 1395			
دتراریخ 1394/10/13-1394/10/15-1394/10/20			
#	پروژه ها	مبلغ پیشنهادی	وکلاي ولسی جرگه
1	قرار داد بند کرخ	115 میلیون افغانی	هرات
2	اعمار بند المار و بند پشتون و بند سلما	1 میلیون دالر	هرات
3	اعمار پوهنتون هرات	132 میلیون افغانی	هرات
4	دیوار استنادی ولایت بغلان	30 میلیون افغانی	بغلان
5	تعمیر پوهنتون دایکندی	800 هزار دالر	دایکندی
6	چهار پروژه ولایت بامیان	یک میلیون دالر	بامیان
7	پروژه آب در ولایت سمنگان	یک میلیون دالر	سمنگان
8	50 کیلومتر سرک دره صوف ولایت سمنگان	یک میلیون دالر	سمنگان
9	احداث سرک لوگر، پکتیا و ننگرهار	یک میلیون دالر	لوگر
10	ایجاد یک شفاخانه سرطان سینه در مراکز زون ها	یک میلیون دالر	هشت زون
11	ایجاد شفاخانه کمپلکس تداوی معتادین در شهر کابل	یک میلیون دالر	کابل
12	بودجه مستقل برای حمایت اجتماعی (سالمندان، اطفال و زنان)	یک میلیون دالر	تمام کشور
13	پروژه های میدان وردک بخصوص بند چک	یک میلیون دالر	میدان وردک
14	سرکهای ولایت فاریاب	یک میلیون دالر	فاریاب
15	اختصاص بودجه مشخص و خاص برای وارثان شهدا و معلولین	یک میلیون دالر	تمام کشور
قابل ذکر: در سند بودجه برای پروژه های اختیاری برای هر ولایت یک میلیون دالر در نظر گرفته شده است.			

امیرخان یار ریس کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه بیان نمود در حال حاضر اقتصاد افغانستان متکی به کمک های مالی جامعه جهانی میباشد. بنا هرگونه تغییر و تحول در اوضاع سیاسی اثر مستقیم روی اقتصاد کشور بجا می گذارد و در شرایط کنونی ترتیب بودجه امری است حیاتی جهت رشد و شگوفایی اقتصاد کشور.

بنا حکومت افغانستان با طرح پالیسی های تشویق سرمایه گذاری و سیاست های مالی سعی نماید تا از بروز بحران اقتصادی و مالی جلوگیری نماید. وثبات نسبی اقتصادی و مالی را حفظ نمایند. و برای ایجاد شغل دوامدار برای مردم تلاش شود و برنامه ها و پروژه های انکشافی و زیربنایی در سکتور های چون زیربنا و

منابع طبیعی، معارف، تحصیلات عالی، عرضه خدمات صحی، زراعت و انکشاف دهات، مهارت های مسلکی و فراهم آوری تسهیلات در جذب سرمایه گذاری، بهبود مدیریت امور مالی و مصارف عامه، مصونیت اجتماعی، جمع آوری عواید های خصوصی رافراهم ساخته و راه های مواصلاتی کشور را بصورت معیاری توسعه دهد تا ازاین طریق زمینه خط ترانزیت بین المللی فراهم گردد. همچنان جذب سرمایه گذاری در سکتور معادن، نفت و گاز از اولویت های دیگری برنامه کاری ارگان های مربوطه باشد وبا تقویه تولیدات و صنایع داخلی زمینه افزایش عواید داخلی و ایجاد ده ها فعالیت اقتصادی را در دراز مدت ایجاد نمایند و به همین ترتیب تقویه برنامه های آموزشی و مسلکی و حرفوی از بخش های اساسی مورد توجه قرارگیرد.

اجرای بودجه مهمترین مرحله و تحقق اهداف اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی است. برای اطمینان از اجرای صحیح بودجه نظارت و کنترول امری است حتمی، بدین جهت واحدهای بودجودی مکلف است در مهلت تعیین شده بودجه همان سال را با شرح فعالیت ها و طرح ها تنظیم و به وزارت مالیه تسلیم نمایند. وزارت مالیه جهت تسریح امور باید پول را به وقت و زمان معینه در اختیار واحدهای بودجودی جهت مصرف قرار دهد تا که بودجه به صورت درست آن به مصرف برسد.

3.4 اسناد تقنینی

ولسی جرگه فرمان تقنینی ریس جمهور در قانون انتخابات را رد کرد
استدلال نمایندگان مجلس در رد فرمان، این بود که براساس قانون اساسی آنان حق ندارند که تعدیل قانون انتخابات را در سال اخیر کاری مجلس در دستور کار بگیرند. در ماده یکصد و نهم قانون اساسی افغانستان آمده است: "پیشنهاد تعدیل قانون انتخابات، در یک سال اخیر دوره تقنینی در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی‌تواند".

مطابق آجندا نشست عمومی روز شنبه 1394/10/05 به ریاست عبدالروف ابراهیمی رئیس ولسی جرگه دایر گردید. ابتدا فرمان تقنینی ریس جمهور در رابطه به تعدیل قانون انتخابات از سوی کمیسیون امور تقنین و لسی جرگه به مجلس عمومی ارایه گردید. نذیر احمد حنفی (هرات) ریس این کمیسیون گفت: به اساس این فرمان باید برخی ماده های قانون انتخابات تعدیل شوند. وی گفت که حکومت در حالی که مجلس تعطیل باشد، می‌تواند در صورت ضرورت عاجل فرمان تقنینی صادر کند، ولی وقتی که قانون انتخابات وجود دارد "دیگر عجله برای چیست. اسدالله سعادتی (دایکندی) با مخالفت به نظر آقای حنفی گفت که در کجای قانون اساسی آمده است که تنها در مورد که قانون نباشد، رئیس جمهوری حق صدور فرمان تقنینی دارد. قانون متذکره به رایگیری گذاشته شد. سرانجام از جمله 128 عضو حاضر در این نشست 113 تن آنان به این فرمان رای مخالف دادند و این فرمان با اکثریت آراء از سوی مجلس رد گردید.

این در حالیکه که شش ماه پیش کمیسیون خاصی به منظور اصلاح نظام انتخاباتی کشور ایجاد شد و رئیس جمهوری و رئیس اجرایی بر سر اعضای آن توافق کردند. اما به دلیل عدم انجام اصلاحات در نظام انتخاباتی کشور، هنوز تاریخ برگزاری انتخابات پارلمانی تعیین نشده است.

دربخش دیگری این جلسه طرح تعدیل ماده 27 قانون اکادمی علوم افغانستان از سوی کمال ناصراصولی رئیس کمیسیون امور دینی و فرهنگی به مجلس ارائه گردید.

تعدیل در ماده بیست و هفتم قانون اکادمی علوم افغانستان وایزاد در ماده 15 این قانون در کمیسیون های دایمی و کمیسیون مشترک بحث شده است که پس از بحث و تبادل

نظر طرح تعدیل ماده 27 وایزاد در ماده 15 قانون اکادمی علوم به حیث کل به رای گیری گذاشته شده با موجودیت سه کارت سرخ به اکثریت آرا تصویب گردید.

1 ماده هفتاد و نهم قانون اساسی: حکومت می تواند در حالت تعطیل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامین تقنینی را ترتیب کند. فرامین تقنینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حایز می شود. فرامین تقنینی باید در خلال سی روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی به آن تقدیم شود و در صورتی که از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبار ساقط می گردد.

تعدیلات در اصول و وظایف داخلی ولسی جرگه، تایید گردید

در جلسه ی 1394/10/07 تعدیلات پیشنهادی در اصول و وظایف داخلی ولسی جرگه توسط قاضی نذیر احمد حنفی (هرات) ریس کمیسیون امور تقنین به مجلس ارایه گردید. که در نتیجه تعدیلات پیشنهادی از سوی اعضای جلسه (دو ماده اختلافی که ریس کمیسیون از طرف مجلس عمومی رای بگیرد و تقلیل کمیسیون از 18 به 15 کیسیون) در مورد اول ریس کمیسیون باید به همان روال سابق از داخل کیسیون رای بگیرد. و در مورد دوم 18 کمیسیون به 15 کمیسیون تقلیل یافت که از سوی جلسه مورد تایید قرار گرفت.

در بخش بعدی این جرگه در پیوند به میعاد در قانون سرپرستی (دو ماه باید هر وزیر سرپرست باشد) رای تایید دادند. و در اخیر آقای ابراهیمی از حکومت خواست که با در نظر داشت اوضاع کنونی کشور هر چه زودتر وزیر دفاع را به ولسی جرگه معرفی نماید. تعداد اعضای حاضر در این جلسه (121 تن)

1 ماده بیست و دوم قانون اساسی: هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است. اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند.

کمیسیون موصلات و مخابرات طی 3 جلسه خویش موارد ذیل را بحث نموده است. در جلساتی 1394/10/08، 1394/10/12، 1394/10/15 به ریاست قیس حسن برگزار گردید. روی موضوعات مختلف از جمله طرح قانون تنظیم انرژی برق که به فرمان تقنینی شماره 67 ریاست جمهوری توشیح گردیده بود، طرح قانون تدارکات، طرح جدید محصول خدمات مخابراتی که در 3 فصل و 14 ماده از طرف حکومت ترتیب و به این کمیسیون ارسال گردیده بود بحث و تایید گردید.

ولسی جرگه یک موافقتنامه و یک پروتوکول را تایید نمود

مطابق آجندا جلسه ی 1394/10/09 به ریاست محمد نذیر احمدزی نایب دوم مشرانو جرگه تدویر گردید. نخست محمد عمر ننگیالی رئیس کمیسیون امور بین المللی پروتوکول مبارزه علیه قاچاق مهاجران در خشکی، دریا و هوا متمم کنوانسیون سازمان ملل متحد جرایم سازمان یافته فراملی را به مجلس ارایه کرد این پروتوکول به داخل یک مقدمه و بیست و پنج ماده همراه با حق الشرط مبنی بر رد اخراج مهاجرین افغان به صورت اجباری از سوی کشورهای میزبان به استثنای سه کارت سرخ به اکثریت آراء تأیید گردید.

احمد بهزاد (هرات) ماده 18 این پروتوکول به نفع مردم افغانستان نمی باشد نباید این ماده را بپذیریم. در این پروتوکول باید از حق الشرط در ماده 18 استفاده گردد. عبدالستارخوایی (پروان) ما در گذشته نتوانستیم از حق الشرط استفاده نمایم اما در این پروتوکول از حق الشرط استفاده گردد.

و به همین گونه موافقتنامه همکاری مالی نظامی بین حکومت افغانستان و جمهوری ترکیه به داخل یک مقدمه و یازده ماده با موجودیت 7 کارت سرخ مورد تأیید اعضای ولسی جرگه قرار گرفت. در این جلسه 121 تن از اعضاء موجود بودند.

فرمان تقنینی ریس جمهور در قانون تنظیم خدمات انرژی برق تأیید شد

مطابق آجندا جلسه ی 1394/10/16 به ریاست عبدالروف ابراهیمی ریس ولسی جرگه برگزار گردید. سید اکرام الدین معصومی معاون کمیسیون مواصلات و مخابرات طرح فرمان تقنینی ریاست جمهوری را در قانون تنظیم خدمات انرژی برق به مجلس ارائه نمود. در این طرح قانون، تعدیل مبنی بر اعلان مصرف بل برق بصورت ماهوار میباشد. پس از رایگیری از جمع 121 عضو حاضر 107 تن به پرداخت ماهوار پول صرفیه برق رای مثبت دادند و در رای گیری دوم، در کل این فرمان با 118 رای با اکثریت آراء به استثنای سه کارت سرخ به داخل 12 فصل و 53 ماده تصویب گردید. پیش از این بل صرفیه برق در هر دو ماه یکبار تحویل میشد.

طبق آجندا در جلسه ی 1394/10/26 اعضای کمیسیون امنیت داخلی طرح تعدیل فقره های 2 و 3 ماده نهم و ماده شصت و یکم قانون ذاتی پولیس و امنیت ملی وارگان های دارای تشکیلات مشابه را به جلسه عمومی ارائه نمود اند. سپس موارد اختلافی فقره اول در رابطه به ترفیع و تقاعد افسران جهادی به رای گیری گذاشته شد. و طرح پیشنهادی مورد تصویب قرار گرفت. اما فقره دوم در رابطه به افسران که کاندیدای انتخابات می گردند. وبعد از عدم موفقیت به وظیفه قبلی دوباره مقرر می شوند. پس از رای گیری به اکثریت آراء رد گردید.

ولسی جرگه دو فرمان تقنینی رئیس جمهور را تصویب نمود

در جلسه که به ریاست عبدالروف ابراهیمی (کنندز) رئیس این جرگه مورخ 1394/10/12 برگزار گردید، طبق آجندا، در نخست قانون حقوق اعضای کادر علمی انستیتیوت امور قانون گذاری و تحقیقات علمی از سوی حاجی عبده (بلخ) رئیس کمیسیون امور عدلی و قضایی و اعضای این کمیسیون به جلسه ارائه گردید.

این قانون به داخل 3 فصل و 13 ماده بتاریخ 1394/07/14 به ولسی جرگه از سوی وزارت امور پارلمانی معرفی شد، مجلس نمایندگان این قانون را بتاریخ 1394/07/21 به کمیسیون مربوطه (امور عدلی و قضایی) جهت طی مراحل قانونی راجع نمود، کمیسیون مربوطه در مورد قانون فوق جلسات متعدد خود را دایر نموده و پس از غور و بررسی همه جانبه، کمیسیون در سه مورد آن تعدیل و یک ماده ایزادی را پیشنهاد نمود که جهت تائید به کمیسیون های 18 گانه ولسی جرگه ارسال نمود و در نتیجه این کمیسیون چهار جلسه مشترک را به تاریخ های مختلف (1394/08/19، 1394/09/22، 1394/09/29 و 1394/10/06) دایر نمود.

حاجی عبده (بلخ) رئیس کمیسیون امور عدلی و قضایی ولسی جرگه گفت موارد تعدیل و ماده ایزادی این قانون قرار ذیل میباشد:

یک ماده به عنوان اعضای کادر علمی هر یک علاوه بر معاش ماهوار ماموریت حسب ذیل مستحق حقوق مالی کادر علمی ذیل میباشد:

1. قانونیار به مبلغ ده هزار افغانی

2. قانون مل به مبلغ بیست هزار افغانی

3. قانون پال به مبلغ سی هزار افغانی

4. قانون وال به مبلغ چهل هزار افغانی

و قانون پوه به مبلغ پنجاه هزار افغانی در نظر گرفته شده است.

در تعدیل وارده ماده هشتم این قانون آمده است: افزودن عنوان کادر مسلکی دارالانشا های شورای ملی است که حد اقل در آینده از این وظیفه برکنار میشوند حق داشته باشند که بتوانند در انستیتوت قانون گذاری وزارت عدلیه بدون کدام موانع قانونی اجرای وظیفه نمایند.

در ماده یازدهم قانون فوق آمده بود که: اعضای کادر علمی انستیتوت بعد از اكمال سن 65 سالگی متقاعد میگردند. با توجه به اینکه ولسی جرگه در قانون خدمات ملکی، قانون تشکیل وظایف و صلاحیت های ستره محکمه و ذاتی پولیس تصویب کرده بود که سن از 65 بالا نباشد، رفع تقاعد را گفتیم که مجاز نباشد پس به این دلیل هم سن اینها بالا میرود و هم زمینه ی باشد برای شماری دیگر که بتوانند در بدنه دولت مصدر خدمت به دولت و ملت افغانستان شود.

ماده ایزادی که از سوی کمیسیون امور عدلی و قضایی پیشنهاد شده است عبارت انداز: آنعده از اعضای محترم شورای ملی که از پوهنچی های حقوق و شرعیات فارغ گردیده اند بعد از ختم عهده انتخابی در صورت که در انستیتوت امور قانون گذاری و تحقیقات علمی - حقوقی مشغول خدمت شوند، مدت کار کرده گی آنها در شورای ملی بحیث مدت کار مسلکی در انستیتوت امور قانون گذاری قابل محاسبه میباشد.

ماده ایزادی این قانون به مخالفت شدید اعضای مجلس روبرو شد و در نتیجه از سوی هیئت اداری این مجلس فیصله صورت گرفت که اولاً مجلس روی ماده ایزادی رای گیری نماید بعداً قانون مذکور به رای گیری گذاشته شود، به همین ترتیب ماده ایزادی به اکثریت آرا از سوی مجلس رد گردید و پس از رد ماده ایزادی، این قانون به اکثریت آرا به شمول 115 کارت سبز و 4 کارت سرخ تصویب شد.

در بخش دیگر جلسه، فرمان رئیس جمهور در مورد قانون خدمات ملکی از سوی حاجی عبده رئیس کمیسیون امور عدلی و قضایی به صحن مجلس نمایندگان ارایه گردید. بر اساس این فرمان، حکومت ماده های 10، 11 و 28 قانون یاد شده را مورد تعدیل قرار داده است.

شماره	موارد تعدیل
1	ماده دهم: (3) منظوری تقرر مامور مندرج فقره (!) این ماده توسط مقامات ذیل صورت میگیرد: 1- مامورین بست های اول و دوم به تشخیص و انتخاب کمیته تعیینات وزارت یا اداره مربوط و پیشنهاد وزیر یا رئیس عمومی و منظوری رئیس جمهور.
2	ماده یازدهم: نظارت از مراحل تشخیص و پیشنهاد کمیته تعیینات وزارت ها و ادارات دولتی اجزای (1,2 و 3) فقره (3) ماده دهم این قانون از طرف نماینده کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی صورت می گیرد.

<p>طرز نظارت از مراحل تشخیص، انتخاب و پیشنهاد تقرر مامورین و کارکنان قراردادی طبق طرزالعمل جداگانه تنظیم می گردد.</p>	
<p>ماده بیست و هشتم: داوطلب مقرری در ادارات خدمات ملکی، مامور و کارکن قراردادی در موارد آتی حق شکایت را دارند: برخورد تبعیض آمیز و غیر عادلانه از طرف کمیته تعیینات وزارت ها و ادارات دولتی.</p>	<p>3</p>

کمیسیون مربوطه پنج جلسه مشترک را به تاریخ های (1394/08/12, 1394/09/01, 1394/09/22, 1394/09/29 و 1394/10/06) در رابطه به فرمان متذکره دایر نموده و در نتیجه فرمان یاد شده داخل آجندا جلسه عمومی امروز قرار گرفته و به رای گیری گذاشته میشود، پس از بحث و تبادل نظر فرمان رئیس جمهور در مورد قانون خدمات ملکی با اخذ 29 کارت سرخ و 91 کارت سبز از سوی مجلس نمایندگان مورد تصویب قرار گرفت.

قانون انرژی هستوی و آفت کش های زراعتی به دلیل عدم تکمیل نصاب از تصویب بازماند

در جلسه عمومی ولسی جرگه که به ریاست محمد نذیر احمدزی (کوچی) نایب دوم این جرگه مورخ 1394/10/21 دایر گردید، طبق آجندا، پیرامون قانون انرژی هستوی و آفت کش های زراعتی بحث صورت گرفت.

در نخست قانون انرژی هستوی از سوی ذکریا سودا (بدخشان) رئیس کمیسیون محیط زیست ارایه گردید. طبق صحبت های ذکریا سودا (بدخشان) این قانون به اساس فرمان شماره (69) مورخ 1394/06/08 مقام عالی ریاست جمهوری به داخل 11 فصل و 57 ماده توشیح و غرض طی مراحل بعدی به ولسی جرگه موصلت نموده است که هیئت اداری این جرگه قانون انرژی هستوی را به کمیسیون محیط زیست منحیث کمیسیون اختصاصی ارجاع نموده است. کمیسیون محیط زیست در رابطه به این قانون یک سلسله پیشنهادات و تعدیلات را وارد نموده و جهت نظر خواهی مورخ 1394/09/23 به کمیسیون های دایمی ولسی جرگه ارسال گردید.

رئیس کمیسیون محیط زیست اضافه نمود که قانون متذکره دارای اهداف ذیل میباشد: استفاده مفید از انرژی هستوی در عرصه های طبابت، زراعت، صنعت، معادن و مقاصد صلح آمیز.

تامین مصونیت و امنیت مواد رادیو اکتیوی و مصونیت محیط زیست در برابر تشعشعات رادیو اکتیوی.

جلوگیری از استعمال و انتشار مواد رادیو اکتیوی و سایر مواد که به تنهایی یا طور مرکب صحت موجودات حیه را متضرر میسازد.

مراقبت از فعالیت های هستوی و مواد فاضله رادیو اکتیف.

کنترول و نظارت از انتقالات مواد ممنوعه هستوی و رادیو اکتیف.

در اخیر ذکریا سودا گفت این قانون عاری از هر نوع ماده اختلافی بوده بناً آمده رای گیری میباشد.

در بخش دیگر جلسه، قانون آفت کش های زراعتی از سوی محمد هاشم (فاریاب) ارائه گردید، وی گفت طرح قانون آفت کش های زراعتی به منظور کنترل، تولید، انتقال، نگهداری، توزیع و استفاده از آفت کش های زراعتی، جلوگیری از خطرات ناشی از استفاده آفت کش ها و سلامت انسان ها، حیوانات و نباتات، حفاظت نباتات در محیط زیست از اثرات سو آفات کش و جلوگیری از ضایعات زراعتی با شیوه ها خطر وضع گردیده است.

وی اشاره نمود که این طرح متشکل از 6 فصل و 30 ماده میباشد، طرح متذکره به مورخ 1394/07/18 جهت تصویب به شورای ملی فرستاده شده و بتاريخ 1394/08/04 مطابق ماده 97 قانون اساسی و ماده 80 اصول و وظایف داخلی ولسی جرگه غرض طی مراحل قانونی به کمیسیون اقتصاد ملی مواصلت ورزیده است. کمیسیون اقتصاد ملی طرح متذکره را در جلسات متعدد خویش مورد بحث و مطالعه قرار داده است که در نهایت یک سلسله اصلاحات و تغییرات را در این طرح وارد نموده و به کمیسیون های دایمی ولسی جرگه جهت نظر خواهی ارسال نموده است، پس از دایر نمودن سه جلسه مشترک (1394/10/01، 1394/10/06 و 1394/10/13) در مورد طرح فوق از سوی کمیسیون اقتصاد ملی، اکنون این طرح در جلسه امروزی مجلس نمایندگان آماده رای گیری میباشد.

در اخیر، این دو طرح قانون به دلیل عدم تکمیل نصاب از تصویب بازماند و رای گیری بالای این دو طرح به جلسات بعدی موکول گردید.

اما در جلسه ی مورخ 1394/10/23 این دو فرمان تقنینی ریس جمهور در مورد قانون انرژی هستوی به داخل 11 فصل و 57 ماده و فرمان تقنینی طرح قانون آفت کشی های زراعتی به داخل 6 فصل و 63 ماده به اتفاق آراء تصویب گردید.

تصویب سه طرح قانون و دو فرمان ریس جمهور از سوی ولسی جرگه

ولسی جرگه اولین نشست خویش را در تعمیر جدید شورای ملی به ریاست عبدالرؤف ابراهیمی رئیس ولسی جرگه برگزار نمود. مطابق آجندا جلسه 1394/10/23 با حضور عبدالبصیر انور وزیر عدلیه و غلام نبی فراهی وزیر دولت در امور پارلمانی تدویر گردید. در ادامه قیس حسن رئیس کمیسیون مواصلات و مخابرات و اکلیل حکیمی وزیر مالیه طرح قانون محصولات خدمات مخابراتی را به داخل سه فصل و چهارده ماده به مجلس ارائه نمودند. به اساس این طرح مردم مکلف به پرداخت ده درصد مالیات از کریدیت کارت های تلفون های همراه خود هستند. پیش از این فرمان ریس جمهور در مورد وضع ده درصد مالیات از تلفون های همراه از سوی ولسی جرگه رد شده بود.

برخی از اعضای مجلس با وضع ده فیصد مالیات از خدمات مخابراتی مخالف بودند و اما موضوع پس از رأی گیری با موجودیت 27 کارت سرخ به اکثریت آراء تصویب گردید. افزون برآن، طرح تعدیل در برخی از مواد قانون محصول حق العبور توسط مسئولین کمیسیون مواصلات و مخابرات به مجلس ارائه گردید و پس از رأی گیری با 11 کارت مخالف، به اکثریت آراء تصویب شد.

در همین حال، اعضای کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه طرح قانون تدارکات را به داخل 8 فصل و 67 ماده به مجلس ارائه نمودند؛ در این طرح قانون که 30 مورد تعدیل نیز از سوی ولسی جرگه وارد شده است، پس از رأی گیری به اتفاق آراء تصویب گردید. همچنان در این نشست طرح تعدیل در مواد قانون مالیات بر عایدات از سوی امیر خان یار رئیس کمیسیون مالی و بودجه به مجلس ارائه شد؛ این طرح

قانون که یک ماده آن تعدیل شده است، با موجودیت 7 کارت مخالف به اکثریت آراء تصویب گردید.

در همین حال دو فرمان تقنینی ریس جمهور در مورد قانون انرژی هستوی به داخل 11 فصل و 57 ماده و طرح قانون آفت کشی های زراعتی به داخل 6 فصل و 63 ماده به اتفاق آراء تصویب گردید.

کمیسیون صحت، جوانان و تربیت بدنی، کار و کارگر طی 7 جلسه در مورد موضوعات مختلف از جمله طرح قوانین کار نموده است.

کمیسیون صحت و جوانان ولسی جرگه				
#	تاریخ	موضوعات	کمیسیون مربوطه	رد یا تایید
1	01/10/1394	ایزاد در فقره 3 ماده 40 قانون امور ذاتی افسران پولیس	کمیسیون امنیت داخلی	تایید شد
2	01/10/1394	فرمان تقنینی ریس جمهور در رابطه به قانون انرژی هستوی	کمیسیون صحت و محیط زیست	تایید شد
3	01/10/1394	طرح قانون تدارکات	کمیسیون مالی و بودجه	تایید شد
4	15/10/1394	تعدیلات پیشنهادی قانون رهنمای معاملات	کمیسیون عدلی و قضایی	تایید شد
5	20/10/94	طرح قانون محصول خدمات مخابراتی	کمیسیون مواصلات و مخابرات	تایید شد
6	06/10/1394	طرح قانون طرز استفاده از بیرق، نشان و سرود ملی پیرامون سند	کمیسیون امور بین الملل	تایید شد
7	06/10/1394	مشارکت و همکاری دوامدار افغانستان و امارات متحده عرب	کمیسیون امور بین الملل	تایید شد
8	27/10/1394	تعدیل طرح تقنینی اعضای ولسی جرگه در مورد قانون صدور فرمان تقنینی	کمیسیون امور تقنینی	تایید شد
9	29/10/1394	کنواسیون محکومین استراسبورگ 1983	کمیسیون امور بین الملل	تایید شد

طرح قانون رهنمای معاملات دارای 5 فصل و 35 ماده، و دارای اهداف ذیل می باشد

1- تنظیم امور مربوط به فعالیت دفاتر رهنمای معاملات 2- فراهم آوری تسهیلات در انجام معاملات 3- فراهم نمودن زمینه اشتغال برای اشخاص واجد شرایط که زمینه معاملات را برای همه مردم فراهم می سازد همچنان این کمیسیون در تاریخ 20/10/1394 نیز روی طرح قانون محصولات خدمات مخابراتی بحث نموده، هدف این قانون عبارت است از 1- تنظیم امور مربوط به وضع محصول خدمات مخابراتی 2- جمع آوری شفاف محصول خدمات مخابراتی از طریق ایجاد سیستم الکترونیکی بلنگ و اتصال آن به شبکه های مخابراتی 3- تقویه بنیه مالی دولت می باشد.

دربخش دیگری این جلسه قانون پاسپورت مورد بحث قرار گرفت محمد صالح سلجوقی بیان داشت این قانون دارای 5 فصل و 41 ماده می باشد بنا تنظیم امور مربوط به صدور پاسپورت به اتباع کشور و تثبیت هویت اتباع حین مسافرت به خارج یا عودت به کشور، مساعد ساختن زمینه مسافرت و اقامت اتباع کشور به خارج و بازگشت آنها به وطن و تعیین مشخصات، انواع پاسپورت و مراجع صدور در این قانون درج شده است.

در جلسه ی مورخ 29/10/1394 کمیسیون صحت روی کنوانسیون محکومین استراسبورگ 1983 ارسال کمیسیون امور بین المللی بحث نموده. این کنوانسیون در ساحت حقوق جزا و هدفش تحقق بیشتر عدالت، اصلاح و تربیه افراد محکوم به حبس می باشد. در نتیجه تبعه خارجی بر اثر ارتکاب جرم از آزادی محروم گردیده فرصت داده شود. تازمان محکومیت اش را در کشور خویش سپری نماید و اعضای کمیسیون این کنوانسیون را به نفع منافع کشور دانسته و آنرا مورد تایید قرار داده است.

معرفی طرح قانون مبارزه علیه مواد مخدر غرض تصویب به مجلس نمایندگان
در نشست عمومی مجلس نمایندگان که به ریاست عبدالروف ابراهیمی (کنندز) رئیس این مجلس مورخ 30/10/1394 دایر گردید، طبق اجندا، قانون مبارزه علیه مواد مخدر که به منظور مبارزه علیه کشت، قاچاق، تولید و توزیع مواد مخدر و برخورد قانونی با قاچاقبران مواد مخدر وضع گردیده است به داخل هفت فصل و هفتاد و شش ماده از سوی عبدالصیر انور وزیر عدلیه و غلام نبی فراهی وزیر دولت در امور پارلمانی غرض تصویب به معرفی گرفته شد و به صورت رسمی به رئیس ولسی جرگه تقدیم شد.

4. استماع پارلمانی

استماع پارلمانی به منظور دریافت گزارشات مقامات حکومتی و اعضای ولسی جرگه در مورد فعالیتهاشان صورت میگیرد. در جدول ذیل مجالس استماعی این ماه به اساس مشاهدات فیفا از ولسی جرگه تحریر گردیده است.

شماره	مرجع/مقام	موضوع مورد استماع	تاریخ
1	غلام نبی فراهی وزیر دولت در امور پارلمانی عبدالصیر انور نایب عضویت در شورای عالی ستره محکمه، محمد	ولسی جرگه به نامزد شورای عالی قضا و اعضای کمیسیون نظارت بر اجرای قانون اساسی رای تایید دادند	1394/10/07

		قاسم هاشمی، عبدالله شفاعی، ابوبکر متقی، عبدالروف هروی، غزال حارث و محمد عارف حافظ نامزادان کمیسیون نظارت بر تطبیق قانون اساسی	
1394/10/26	ولسی جرگه ریس کمیسیون مستقل انتخابات را در رابطه به اعلان تقویم انتخابات به مجلس فرا خواند	احمدیوسف نورستانی رئیس کمیسیون مستقل انتخابات و غلام نبی فراهی وزیر دولت در امور پارلمانی	2

5. استجواب

استجواب پارلمانی وسیله مهم ولسی جرگه برای نظارت از عملکرد حکومت می باشد. در جدول ذیل مجالس استجوابی این ماه مطابق مشاهدات فیفا از ولسی جرگه، تحریر گردیده است.

شماره	مرجع / مقام	موضوع مورد استجواب	تاریخ
1	نورالحق علومی وزیر داخله، محمد معصوم ستانگزی سرپرست وزارت دفاع و مسعود اندرابی سرپرست ریاست امنیت ملی	افزایش ناامنی های اخیر در نقاط مختلف کشور	1394/08/04

6. وضعیت تقنینی

پارلمان دارای سه وظیفه اساسی می باشد که تصویب قوانین یکی از وظایف عمده سه گانه آن به شمار می رود، روش تصویب قوانین در قانون اساسی کشور شرح شده است. شورای ملی افغانستان مطابق ماده (90) 3 قانون اساسی، صلاحیت تصویب، تعدیل، لغو قوانین و یا فرامین تقنینی را دارا می باشد. که در این ماه طرح های ذیل مورد بررسی قرار گرفته اند.

³ ماده نودم فقره اول: شورای ملی دارای صلاحیتهای ذیل می باشد: ۱- تصویب، تعدیل یا لغو قوانین و یا فرامین تقنینی؛

شماره	طرح قوانین مورد بررسی	مجلس (ولسی جرگه یا مشرانو جرگه)	در این هفته	تاریخ برگزاری جلسه	وضعیت طرح قانون
1	فرمان رییس جمهور در رابطه به تعدیل در قانون انتخابات	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/05	این فرمان در رخصتی های تابستانی شورای ملی صادر شده بود. استدلال نمایندگان مجلس در رد فرمان، این بود که براساس قانون اساسی آنان حق ندارند که تعدیل قانون انتخابات را در سال اخیر کاری مجلس در دستور کار بگیرند. در ماده 109 قانون اساسی کشور آمده است: "پیشنهاد تعدیل قانون انتخابات، در سال اخیر دوره تقنینی در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی تواند".
2	طرح تعدیل ماده 27 وایزاد درماده 15 قانون اکادمی علوم	ولسی جرگه	بحث درجلسه عمومی	1394/10/05	طرح تعدیل ماده 27 قانون اکادمی علوم افغانستان ازسوی کمال ناصر اصولی رئیس کمیسیون اموردینی وفرهنگی به مجلس ارائه گردید که با موجودیت سه کارت سرخ با اکثریت آرا تصویب گردید.

شماره	طرح قوانین مورد بررسی	مجلس (ولسی جرگه یا مشرانو جرگه)	در این هفته	تاریخ برگزاری جلسه	وضعیت طرح قانون
3	طرح تعدیل در اصول وظایف ولسی جرگه	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/07	تعدیلات پیشنهادی از سوی اعضای جلسه ( ) دو ماده اختلافی که ریس کمیسیون از طرف مجلس عمومی رای بگیرد و تقلیل کمیسیون از 18 به 15 کیسیون ( ) در مورداول ریس کمیسیون باید به همان روال سابق از داخل کیسیون رای بگیرد. و در مورد دوم 18 کمیسیون به 15 کمیسیون تقلیل یافت که از سوی جلسه مورد تایید قرارگرفت.
4	طرح تعدیل در قانون سرپرستی	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/07	میعاد درقانون سرپرستی (دو ماه باید هر وزیر سرپرست باشد) مورد تایید اعضای ولسی جرگه قرار گرفت.
5	پروتوکول مبارزه علیه قاچاق مهاجران در خشکی، دریا و هوا متمرکز کنوانسیون سازمان ملل متحد جرایم سازمان یافته فراملی	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/09	پروتوکول مبارزه علیه قاچاق مهاجران در خشکی، دریا و هوا متمرکز کنوانسیون سازمان ملل متحد جرایم سازمان یافته فراملی

شماره	طرح قوانین مورد بررسی	مجلس (ولسی جرگه یا مشرانو جرگه)	در این هفته	تاریخ برگزاری جلسه	وضعیت طرح قانون
6	موافقتنامه همکاری مالی نظامی بین حکومت افغانستان و جمهوری ترکیه	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/09	موافقتنامه همکاری مالی نظامی بین حکومت افغانستان و جمهوری ترکیه به داخل یک مقدمه و یازده ماده با موجودیت 7 کارت سرخ مورد تأیید قرار گرفت.
7	فرمان تقنینی ریس جمهور در رابطه به قانون تنظیم خدمات انرژی برق	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/16	در این طرح قانون، تعدیل مبنی بر اعلان مصرف بل برق بصورت ماهوار میباشد. پس از رایگیری از جمع 121 عضو حاضر 107 تن به پرداخت ماهوار پول صرفیه برق رای مثبت دادند.
8	طرح تعدیل در قانون ذاتی پولیس و امنیت ملی وارگان های دارای تشکیلات مشابه	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/26	طرح تعدیل فقره های 2 و 3 ماده نهم و ماده شصت و یکم قانون ذاتی پولیس و امنیت ملی وارگان های دارای تشکیلات مشابه به جلسه عمومی ارایه گردید. سپس موارد اختلافی فقره اول در رابطه به ترفیع و تقاعد افسران جهادی به رای گیری گذاشته شد. و طرح پیشنهادی مورد تصویب قرار گرفت
9	بودجه ملی سال 1395	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/28	بودجه ملی سال 1395 از سوی ولسی جرگه با اکثریت آراء تصویب گردید.

شماره	طرح قوانین مورد بررسی	مجلس (ولسی جرگه یا مشرانو جرگه)	در این هفته برگزاری جلسه	وضعیت طرح قانون
10	قانون حقوق اعضای کادر علمی انستیتیوت امور قانون گذاری و تحقیقات علمی	ولسی جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/10/12 قانون حقوق اعضای کادر علمی انستیتیوت امور قانون گذاری و تحقیقات علمی داخل 3 فصل و 13 ماده بتاریخ 1394/07/14 به ولسی جرگه از سوی وزارت امورپارلمانی معرفی شد. و پس از رد ماده ایزادی، این قانون به اکثریت آراء به شمول 115 کارت سبز و 4 کارت سرخ تصویب شد.
11	فرمان تقنینی رئیس جمهور در قانون خدمات ملکی	ولسی جرگه	بحث درجلسه عموم	براساس این فرمان، حکومت ماده های 10، 11 و 28 قانون خدمات ملکی را مورد تعدیل قرار داده است. این قانون با اخذ 29 کارت سرخ و 91 کارت سبز از سوی مجلس نمایندگان مورد تصویب قرار گرفت.
12	فرمان تقنینی ریس جمهور در رابطه به طرح قانون انرژی هستوی	ولسی جرگ	بحث درجلسه عموم	1394/10/23 فرمان تقنینی ریس جمهور در مورد قانون انرژی هستوی به داخل 11 فصل و 57 ماده با اکثریت آراء تصویب گردید.
13	فرمان تقنینی ریس جمهور در مورد طرح قانون آفت های زراعتی	ولسی جرگ	بحث درجلسه عموم	1394/10/23 طرح قانون آفت کشی های زراعتی به داخل 6 فصل و 63 ماده به اتفاق آراء تصویب گردید.

شماره	طرح قوانین مورد بررسی	مجلس (ولسی جرگه یا مشرانو جرگه)	در این هفته	تاریخ برگزاری جلسه	وضعیت طرح قانون
14	طرح قانون محصولات خدمات مخابراتی	ولسی جرگ	بحث درجلسه عموم	1394/10/23	طرح قانون محصولات خدمات مخابراتی به داخل سه فصل و چهارده ماده با اکثریت آراء تصویب گردید. به اساس این طرح مردم مکلف به پرداخت ده درصد مالیات از کریدیت کارت های تلفون های همراه خود هستند.
15	طرح قانون تدارکات	ولسی جرگ	بحث درجلسه عموم	1394/10/23	طرح قانون تدارکات به داخل 8 فصل و 67 ماده با 30 مورد تعدیل وارد شده از سوی ولسی جرگه پس از رأی گیری به اتفاق آراء تصویب گردید.
16	طرح تعدیل در قانون مالیات بر عایدات	ولسی جرگه	بحث درجلسه عموم	1394/10/23	طرح تعدیل در مواد قانون مالیات بر عایدات توسط امیر خان یار رئیس کمیسیون مالی و بودجه به مجلس ارائه شد؛ این طرح قانون که یک ماده آن تعدیل شده است، با موجودیت 7 کارت مخالف به اکثریت آراء تصویب گردید.
17	قانون محصول العبور حق	ولسی جرگه	بحث درجلسه عموم	1394/10/23	قانون محصول العبور پس از رأی گیری با موجودیت 11 کارت مخالف، با اکثریت آراء تصویب شد.

شماره	طرح قوانین مورد بررسی	مجلس (ولسی جرگه یا مشرانو جرگه)	در این هفته	تاریخ برگزاری جلسه	وضعیت طرح قانون
18	قانون مبارزه علیه مواد مخدر	ولسی جرگه	بحث درجلسه عموم	1394/10/30	معرفی طرح قانون مبارزه علیه مواد مخدر به منظور مبارزه علیه کشت، قاچاق، تولید وتورید مواد مخدر و برخورد قانونی با قاچاقبران مواد مخدر وضع گردیده است به داخل 7 فصل و 76 ماده.

7. پیشنهادات به ولسی جرگه

ولسی جرگه: ولسی جرگه متشکل از نمایندگان مردم از (34) ولایت کشور میباشد که توسط رای مستقیم، آزاد، سری و عمومی مردم انتخاب میشوند و بر وفق قانون اساسی دارای 249 عضو میباشد.

مطابق به قانون اساسی افغانستان، شورای ملی متشکل از دو مجلس می باشد، که به حیث عالی ترین ارگان تقنینی مظهر اراده مردم افغانستان است و از قاطبه ملت نمایندگی می کند. این مسئولیت وقتی به درستی به پیش برده میشود که این شورا تا حد ممکن در انجام وظایف خود پیشتاز بوده و در هنگام تدویر جلسات اصول وظایف داخلی را به خوبی مراعات نماید. اصل نمایندگی از ملت ایجاب می کند که اعضای شورای ملی با پابندی به وظیفه وکالت، به شکل شفاف و با در نظر داشت مصالح ملی موضع گیری نمایند. فیفا تلاشهای اعضای ولسی جرگه را در راستای تحقق این هدف ستوده و برای بهبودی آن پیشنهادات آتی را تقدیم می نماید.

تا کید بر حاضر بودن منظم اعضای ولسی جرگه در جلسات عمومی و کمیسیون ها، مخصوصاً در روز های تائید و تصویب طرح قوانین، موافقت نامه ها، فرامین تقنینی، جلسات استجوابیه، جلسات استماعیه و جلسات استیضاحیه.

تشریک و تعقیب مشکلات مردم با نهاد های حکومتی زیربط در عرصه های امنیت، انکشاف معارف صحت و دیگر سکتور ها در وقت معینه آن.

تحکیم روابط تقنینی و اجرایی بین اعضای هردو مجلسین شورای ملی تا در رابطه با تطبیق پلان های دراز مدت دولت هم نظر و همکار باشد.

تصویب طرح ها و پالیسی های دراز مدت انکشافی به حکومت.

رعایت اصول وظایف داخلی در جلسات عمومی و کمیسیون های ولسی جرگه (مطابق اصول وظایف داخلی یک طرح یا قانون در جلسات عمومی باید تا 30 روز و در کمیسیون ها تا 20 روز مورد بررسی قرار بگیرد پس قوانین که به جلسات عمومی و کمیسیون ها ارجاع میشوند نباید بیشتر از وقت معینه زیر کار باقی بماند).

اصول وظایف داخلی باید در قسمت روابط میان حکومت و پارلمان مراعات شود، چنانچه در شرایط فعلی میان حکومت و پارلمان ارتباطی وجود ندارد.

هیئیت اداری ولسی جرگه مسئول اند تا لست وکلای غیر حاضر را در جلسه عمومی اعلان نموده و در مورد غیر حاضران دایمی یا طویل المدت تصمیم جدی اتخاذ نماید (مطابق ماده (73) اصول وظایف داخلی عضو جرگه در حالات ذیل به پیشنهاد یک ثلث و تصویب اکثریت کل اعضاء عضویتش حسب احوال، حداکثر الی یک سال به حالت تعلیق در می آید)⁴

پیشنهادات به اعضاء محترم ولسی جرگه

در اکثر موارد، موکلین در هنگام برقراری ارتباط با وکلا به مشکل بر میخورند. پیشنهاد می شود تا جهت برقراری ارتباطات با موکلین، هر وکیل از خود ایمیل آدرس رسمی داشته باشد و آن را همه روزه بررسی نماید تا موکلین ذریعه ایمیل آدرس مشکلات خود را با آنها مطرح نمایند؛

اشتراک نمایندگان مردم در مجالس نهاد های مدنی، رسانه ها و سازمان های غیر حکومتی فرصت مناسب برای برقراری و تحکیم روابط با شهروندان را مساعد می سازد. خوب است که اعضاء شورای ملی برای اینکه درک دقیق تر از مشکلات فعلی شهروندان حاصل نمایند، در این مجالس اشتراک ورزند؛

وکلا بعد از تصویب بودجه هر سال مالی همزمان باید از اجرای بودجه در واحدهای بودجوی بطور مستقیم نظارت نمایند. تا بودجه بصورت درست به مصرف برسد.

وزرا و معینان وزارتخانه ها در کمیسیونهای مشترک باید خواسته شوند تا از ضیاع وقت جلوگیری گردد پیشنهاد میشود که در موضوعات مشترک یا مشابه باید در یک کمیسیون مشترک دعوت شوند و موضوعات مشابه در همانجا از آنان پرسیده شود.

بر بنیاد گزارش مشاهداتی فیفا، استفاده از موبایل در جریان جلسات عمومی و کمیسیون های مجلس سنا به یک امر عادی تبدیل شده است. در حالیکه این امر نه تنها باعث اخلاص جلسات گردیده بلکه باعث نقض فقره ششم ماده سی و هفتم اصول وظایف داخلی ولسی جرگه می شود. پیشنهاد می شود تا نمایندگان مردم در ولسی جرگه در جریان جلسات عمومی و کمیسیون ها از استفاده وسایل الکترونیکی از قبیل موبایل و تابلت خود داری نمایند.

ضمایم

ضمیمه 1: در مورد فیفا

«موسسه ای انتخابات آزاد و عادلانه ای افغانستان- فیفا» در سال 2004 میلادی برابر با 1383 هجری خورشیدی، توسط تعدادی از فعالان جامعه ای مدنی تاسیس، و ثبت و راجستر وزارت اقتصاد گردید. فیفا به منظور تشکیل جامعه ای صلح آمیز و دموکراتیک، و در راستای تقویت حکومتداری خوب که همه شهروندان از فرصت های مساوی اشتراک در پروژه های ملی برخوردار باشند، فعالیت می کند.

فیفا برنامه مشاهده از پارلمان را در سال 2012 مطابق 1391 هجری خورشیدی آغاز نمود. مشاهده از کارکردهای پارلمان شامل مشاهده از جلسات عمومی و کمیسیون های ولسی جرگه میباشد. این مشاهدات بر مبنای اهداف ذیل صورت می گیرد.

⁴ فقره اول ماده (73): غیر حاضری مسلسل بدون عذر موجه بیش تر از سه ماه.

اطمینان بخشیدن از تطبیق اصل شفافیت در امور تقنینی و نظارت از اجراءات حکومت توسط ولسی جرگه.

بالا بردن سطح آگاهی مردم از اجراءات و دست آورد های ولسی جرگه.

تقویت سطح همکاری و هماهنگی میان ولسی جرگه و جامعه مدنی.

فیفا از سال 2004 بدین‌سو، با بیش از 7500 ناظر مستقل از چهار دور انتخابات افغانستان نظارت کرده است. به این دلیل، فیفا بزرگترین نهاد ناظر بر پروسه‌ی انتخابات در افغانستان محسوب می‌شود. فیفا همچنان ناظرین کوتاه‌مدت و درازمدت بین‌المللی خود را جهت نظارت از انتخابات به کشورهای نیپال، فلیپین، بنگلادیش و سایر کشورهای جنوب و جنوب‌شرق آسیا فرستاده است. قابل یادآوری است که فیفا از سال 2005 بدین‌سو، عضو دائمی (ANFREL) «شبکه آسیایی انتخابات آزاد» می‌باشد.